

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Z.** so sídlom v B., zastúpeného Mgr. F. N., advokátom v B., proti povinnému **P.**, so sídlom v D. H., **o vymoženie 44 390,89 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 25 Er 759/2008 , o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. apríla 2010 sp. zn. 17 CoE 56/2010, takto

r o z h o d o l:

Dovolanie **o d m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Zvolen uznesením z 23. novembra 2009 č. k. 25 Er 759/2008 – 45 exekúciu, vykonaním ktorej poveril dňa 17. 10. 2008 súdneho exekútora JUDr. A. S., Exekútorský úrad L., na základe exekučných titulov - platobného výmeru číslo 1199/2001 a platobného výmeru číslo 1200/2001 z 5. 11. 2001 vydaných správcom konkurznej podstaty P.D.Z.P., JUDr. E. V., zastavil a návrh povinného na odklad exekúcie zamietol. Uviedol, že v čase vydania exekučných titulov (5. 11. 2001) postavenie zdravotných poisťovní upravoval zákon č. 273/1994 Zb. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní (ďalej len zákon č. 273/1994 Z. z.) v znení predpisov

účinných k 5. 11. 2001. Tento zákon bol zrušený s účinnosťou od 1. 11. 2004 zákonom č. 581/2004 Z. z., z ktorého ustanovenia § 77a ods. 9 vyplýva, že konanie začaté pred nadobudnutím jeho účinnosti sa dokončia podľa zákona č. 273/1994 Z. z. V dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne (rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 1. 7. 1999, právoplatným 17. 7. 1999 , číslo 3215/1999-A) sa P.D.Z.P. dostala zo zákona do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z.) . Následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 20. 4. 2001 č. k. 7K 70/2001 bol podľa zákona č. 328/1001 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Platobné výmery, ktoré majú byť v predmetnej veci exekučným titulom neboli vydané zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty úpadcu , ktorý nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Preto ide o právne akty nulitné, pri ktorých sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp správnosti, ale má to za následok , že takéto rozhodnutia nie je možné vykonať. Nie sú totiž aktom štátnej správy , resp. verejnej moci. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň akoby neexistoval. Takto treba hľadiť aj na platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty , čoho dôsledkom je, že v predmetnej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie a je daný dôvod v zmysle § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku na zastavenie exekúcie. V tejto súvislosti poukázal na právne závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. 4. 2009 sp. zn. 3 M Cdo 20/2008. Nepovažoval za potrebné povoliť odklad exekúcie . O trovách exekúcie nerozhodoval z dôvodu , že nemal k dispozícii vyúčtovanie trov exekúcie.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie oprávneného uznesením z 19. apríla 2010 sp. zn. 17 CoE 56/2010 uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým exekúciu zastavil (napadnutý odvolaním) , potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O. s. p.). V plnom rozsahu sa stotožnil s právnym názorom prvostupňového súdu, že platobné výmery č. 1199/2001 a č. 1200/2001 z 5. 11. 2001 sú nulitné právne akty , exekúcia prebieha v rozpore so zákonom, z ktorého dôvodu musí byť zastavená. Uviedol, že správnosť záverov okresného súdu, že platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty zaniknutej zdravotnej poisťovne nie sú exekučným titulom , je potvrdená aj uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. 2. 2010 č. k. III. ÚS 86/2010 . Týmto odmietol sťažnosť oprávneného proti uzneseniu odvolacieho súdu v exekučnom konaní , v ktorom krajský súd rovnako konštatoval, že správca konkurznej podstaty zaniknutej zdravotnej poisťovne nebol oprávneným orgánom na vydanie platobných výmerov ako individuálnych správnych aktov .

Platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty je nulitným aktom, ktorý nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň, ako by neexistoval. Ak potom krajský súd dospel k záveru, že neexistuje relevantné rozhodnutie v zmysle § 41 Exekučného poriadku, ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, správne rozhodol, ak sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa o neprípustnosti exekúcie a zastavení exekučného konania. Ústavný súd súčasne konštatoval, že závery oboch konajúcich súdov o tom, že správca konkurznej podstaty je nepríslušným orgánom na vydávanie platobných výmerov zdravotnej poisťovne v konkurze, a teda jeho rozhodnutie majúce povahu nulitného aktu (paktu), ktorý nemohol mať žiadne účinky ani nikoho zaväzovať, sú úplne správne. V tomto uznesení ústavný súd reagoval aj na argumenty oprávneného týkajúce sa odkazu na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. 12. 2008 č. k. I. ÚS 415/08 tak, že v danom prípade išlo o odlišnú právnu situáciu, keď námietky sťažnosti predostrel účastník konania, ktorý v rámci exekučného konania zastával pozíciu povinného. Z toho potom vyplývali jeho odlišné možnosti brániť svoje práva, ktoré ako (ústavný súd konštatoval), mohol využiť v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu, ktoré bolo exekučným titulom. Pri svojom rozhodnutí teda vychádzal z uvedeného rozhodnutia ústavného súdu ako aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. 4. 2009 sp. zn. 3 MCdo 20/2008, na ktoré napokon poukázal aj súd prvého stupňa.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie oprávnený. Navrhol ho (ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa) zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že rozhodnutia súdov nižších stupňov boli vydané v konaní postihnutom procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). K odňatiu možnosti konať pred súdom podľa dovolateľa došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože súdy nižších stupňov nesprávne kvalifikovali platobné výmery (exekučné tituly) ako nulitný akt a exekučné konanie bolo zastavené, napriek tomu, že na takýto postup neboli splnené zákonné podmienky. Potom nemal možnosť ako oprávnený realizovať svoje právo t. j. zákonom stanoveným postupom vymáhať pohľadávku. Podľa jeho názoru nedostatok oprávnenia správneho orgánu vydať rozhodnutie, je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 250j ods. 3 O. s. p., tento nedostatok možno odstrániť len v konaní podľa piatej časti O. s. p. Správne súdnictvo. Absenciu takéhoto oprávnenia neprináležalo skúmať súdu v exekučnom konaní (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 5. 8. 2008 sp. zn. 20 Cdo 2588/2007, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky z 20. 3. 2008 sp. zn. II. ÚS 2000/2007, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z

10. 12. 2008 sp. zn. I. ÚS 415/2008). K výkladu nulity správneho aktu nie je možné pristupovať rozširujúcim spôsobom, jej dôvody treba vykladať reštriktívne. Pri nulitnom akte musí ísť o jednoznačné, zjavné a hrubé porušenie zákona alebo procesných princípov . Platobné výmery vydané v rámci právomoci zverenej správcovi konkurznej podstaty zaniknutej zdravotnej poisťovne považoval za platné právne akty (obdobne uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 4. 10. 2007 sp. zn. 1 S 11/2007 , IČS 1007200121).

Povinný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) , zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.). skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa , ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky .

Dovoláním je v danom prípade napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ,ktorým potvrdil výrok uznesenia súdu prvého stupňa o zastavení exekúcie , takéto uznesenie nevykazuje znaky niektorého z vyššie uvedených uznesení v zmysle § 239 O. s. p. Preto je dovolanie podľa tohto ustanovenia neprípustné.

So zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou

z procesných väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/, zaoberal sa dovolací súd i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z akýchto väd (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka , riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka , prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania , o prípad nepodania návrhu na začatie konania , hoci podľa zákona bol potrebný, o prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Existencia väd takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto ani z týchto ustanovení vyvodit' nemožno.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. , pretože postupom odvolacieho súdu (ako aj prvostupňového súdu) došlo k zastaveniu exekúcie v dôsledku nesprávneho právneho záveru, podľa ktorého sú platobné výmery (exekučné tituly) nulitnými právnymi aktmi z dôvodu , že správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne nebol oprávneným na ich vydanie.

Otázka, či správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne (ne) bol oprávnený vydať platobné výmery, je otázkou smerujúcou k materiálnej (ne) vykonateľnosti (neexistencie) exekučného titulu. Exekučný súd je vždy povinný skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je skutočne exekučným titulom v zmysle Exekučného poriadku, najmä či bolo vydané orgánom oprávneným na jeho vydanie. Exekučný súd je povinný skúmať túto podmienku ex officio , a to už pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, prípadne neskôr počas celého exekučného konania a v prípade zistenia nedostatku materiálnej vykonateľnosti , je povinný exekúciu aj bez návrhu zastaviť.

Vychádzajúc z ustanovenia § 34 zákona č. 273 / 1994 Z. z. pohľadávky zrušenej zdravotnej poisťovne na poistnom a poplatku z omeškania prechádzajú zo zákona na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu , prípadne na inú zdravotnú poisťovňu, ktorá prevzala poistencov. Tieto pohľadávky preto nie sú súčasťou konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne . Treba uviesť, že v zmysle § 84 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach , dohľade nad zdravotnou poisťovňou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prešli totiž najneskôr 1. 10. 2005 všetky nedokončené konania o určenie výšky poistného a súvisiacich nárokov zo všetkých existujúcich poisťovní na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou .

V dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne (nadobudlo právoplatnosť 17. 7. 1999) sa P.D.Z.P. zo zákona dostala do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z.) . Následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 20. 4. 2001 sp. zn. 7 K 70/2001 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty úpadcu v priebehu konkurzného konania vydal platobné výmery č. 1199/2001 a 1200/2001 z 5. 11. 2001 , ktoré rozhodnutia mali byť exekučnými titulmi pre exekúciu prebiehajúcu v danom konaní .

Ako už bolo uvedené vyššie , dovolací súd pre ďalší procesný postup považoval za určujúcu otázku, či exekučné tituly, ktorými majú byť v danej veci platobné výmery z 5. 11. 2001 číslo 1199/2001 a 1200/2001 , vydané JUDr. E. V., správcom konkurznej podstaty úpadcu (pôvodného oprávneného) P.D.Z.P. , ktorých právnym dôvodom je predpis poisťovní v zmysle § 19 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. , sú exekučnými titulmi v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku.

Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia (okrem ak sa exekúcia vykonáva na základe vykonateľnej notárskej zápisnice) . O aké rozhodnutie sa musí jednať podrobnejšie upravujú ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku) . Ustanovenie § 41 ods. 2 Exekučného poriadku taxatívne vymenúva , na podklade akých rozhodnutí je možné vykonať exekúciu. Okrem iných, exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku) . Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z. z. pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne. Preto boli v zmysle ustanovení § 19 ods. 2 a 3 uvedeného zákona oprávnené vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poisťovní. Na uvedené konanie sa v zmysle ustanovení § 58 zákona č. 273/1994 Z. z. vzťahovali predpisy o správnom konaní, pričom právoplatné rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom (§ 58 ods. 5) . Platobné výmery , ktoré majú byť v prejednávanej veci exekučnými titulmi, neboli vydané zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorý bol poverený spravovať majetok zdravotnej poisťovne. Preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobné výmery vydané správcom konkurznej podstaty sú exekučným titulom , pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej

podstaty a rovnako od toho, či oprávnenie predpisovať poistné vyhlásením konkurzu trvá (resp. či nezaniklo).

Pod majetkom úpadcu vo všeobecnosti treba rozumieť aj pohľadávky úpadcu, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Z toho vyplýva, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení uvedeného zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať akty aplikácie práva – individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu vo vyššie uvedenom zmysle preto nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne) vrátane schopnosti vydávať individuálne akty aplikácie práva. Správca konkurznej podstaty bez ďalšieho nenadobúda postavenie orgánu verejnej správy s rozhodovacou právomocou v zmysle právomoci vydávať akty aplikácie práva, má iba právo a povinnosť vykonať všetky nevyhnutné a potrebné právne úkony (napr. podať žalobu, opravné prostriedky a iné) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takúto právomoc správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovení § 41 Exekučného poriadku (vid' uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. 4. 2009 sp. zn. 3 MCdo 20/2008).

V tomto smere treba uviesť, že predmetné pohľadávky (na nezaplatenom poistnom) zrušenej zdravotnej poisťovne nepatrili do konkurznej podstaty, nakoľko v zmysle ustanovenia § 34 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. prešli na Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, prípadne na inú zdravotnú poisťovňu. Správca ani úpadca preto nemal vecný dôvod tieto pohľadávky (patriace inému subjektu ako úpadcovi) predpisovať a vymáhať. Právo predpísať poistné zo zrušenej zdravotnej poisťovne na správcu konkurznej podstaty by tak musel pripustiť zákon, t. j. vymáhať dlžné poistné v postavení orgánu verejnej moci uskutočňujúceho výkon rozhodnutia voči tretím osobám, to ale z právnej úpravy nevyplýva.

Predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následné vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom sa musí jednať o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke. Iba vykonateľné

rozhodnutie totiž umožňuje v exekučnom konaní vynútiť plnenie. Súd sa pri skúmaní toho, či rozhodnutie je vykonateľné zaoberá predovšetkým tým, či ide o rozhodnutie, ktoré možno vykonať podľa Exekučného poriadku a či je rozhodnutie vykonateľné po formálnej aj materiálnej stránke. Ide pritom o predpoklady, ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti. Súčasťou týchto predpokladov je, že exekučný titul bol vydaný orgánom vybaveným právomocou na vydanie takéhoto rozhodnutia. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti, ale má za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom verejnej moci (aktom aplikácie práva). Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň akoby neexistoval, ako správne uzavrel odvolací súd.

Vzhľadom na uvedené treba aj na vydanie platobných výmerov správcom konkurznej podstaty zaniknutej zdravotnej poisťovne v danej veci hľadiť ako na nulitné akty. Potom v predmetnej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. Pokiaľ ide o dôsledky nulitného aktu dovolací súd poukazuje na zaužívanú rozhodovaciu prax vychádzajúcu z rozhodnutí uverejnených v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 56/1995, č. 58/1997, č. 70/1998, č. 72/1998), z ktorých vyplýva záver, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je exekučný titul nulitným právnym aktom.

Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi oboch nižších stupňov trpelo namietanou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť týmto opravným prostriedkom. So zreteľom na dôvod, pre ktorý dovolanie odmietol, nezaoberal sa vecnou správnosťou dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy v tomto konaní nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta